

Til: Stortingets næringskomité
Fra: Norsk Industri
Dato: 12. oktober 2018
Sak: Innspill til statsbudsjettet 2019

Statsbudsjettet for 2019

Norsk Industri er tilfreds med en budsjettimpuls i statsbudsjett på null komma null. Vi konstaterer at regjeringens forslag til statsbudsjettet ikke har påvirket kronekursen, og det er syretesten. Dermed er oljepengebruken aggregert riktig. For industrien er det viktig å kunne fortsette omstillingen uten negative rykk i kronekursen.

Regjeringen foreslår i statsbudsjettet at arbeidende kapital skattlegges mildere. Dette gjøres ved at rabatten på arbeidende kapital i formuesskatten foreslås økt til 25 prosent. Industrien og resten av næringslivet består langt på vei av private eiere som jevnlig vurderer hvor de skal plassere sin kapital. Økt rabatt på arbeidende kapital er en anerkjennelse av at norsk privat eierskap er viktig.

Norsk Industri er tilfreds med at selskapsskatten reduseres med ett prosentpoeng, til 22 prosent. Norsk bedriftsbeskatning må forholde seg til omverdenen. Med justeringen kommer vi ned på nivå med svensker og dansker. Vi konstaterer at Riksdagen i Sverige har vedtatt at satsen skal reduseres fra 22 prosent i 2018 til 20,6 prosent i 2021.

Rentebegrensningsregelen strammes samtidig kraftig inn, noe som kan trekke inn 600 millioner kroner. Vi håper man denne gangen gjennomfører dette uten at norskeide selskaper rammes.

Industribedriftenes investeringer vil i år være på det høyeste nivået siden finanskrisen. Fortsatt gode markedsutsikter, svak krone, moderate lønnsoppgjør, skattelettelse og innovasjoner bidrar til de økte investeringene. Tilsvarende ser vi innen kraftsektoren, hvor langsiktige kraftkontrakter til industrien med konkurransedyktige priser fører til betydelige investeringer innen vindkraft de nærmeste årene.

Fortsatt høy oljepengebruk i en fase med bedre korrekturen kan føre til lønns- og kostnadsvekst, særnorsk renteøkning og sterkere krone. Derfor må en del av pengebruken rettes inn mot vekstfremmende skattelettelse, investering i vei og annen infrastruktur og en forsterkning av innsatsen til næringsrettet forskning og innovasjon.

Norsk Industri mener det er et nøkternt forskningsbudsjett som foreslås for 2019, men vi er likevel fornøyd med prioriteringen av den næringsrettede profilen i budsjettet. Norsk Industri er godt fornøyd med at viktige brukerstyrte programmer som BIA, Maroff og EnergiX sikres en fortsatt vekst med budsjettforslaget.

Norsk Industri verdsetter at det foreslås en vekst i basisbevilgningene til teknisk-industrielle institutter. Dette er et viktig bidrag til å styrke instituttene med å hente hjem kunnskap fra internasjonal forskningsfront på områder som er relevante for industribedriftene. Vi forstår imidlertid ikke hvorfor det er foreslått en reduksjon i bevilgningen til SFI-programmet (Senter for Forskningsdrevet Innovasjon) på om lag 8,3 millioner kroner. SFI-ordningen har etablert seg som en viktig arena hvor akademia og bedrifter jobber sammen om å løse reelle utfordringer som bedriftene har identifisert.

Ordningen gjør det mulig for bedriftene å jobbe med teknologiske utfordringer med en lenger tidshorisont enn det som er tilfellet for andre brukerstyrte programmer som for eksempel BIA. SFI-ordningen og de tematiske brukerstyrte programmene utfyller hverandre slik sett på en god måte. Norsk Industri ønsker derfor en vekst i SFI-ordningen på 10 millioner kroner i statsbudsjettet for 2019.

De senere årene har det skjedd en positiv utvikling i virkemiddelapparatet for FoUI som understøtter behovet for raskere teknologioverføring, spredning av FoU-resultater og læring i industrien. Etableringen av Norsk Katapult og videreutvikling av klyngeprogrammene har vært viktige brikker i dette. Katapult som arbeidsmodell representerer en måte å mobilisere til raskere kompetanseløft og spredning av teknologi i en fase av verdikjeden som lenge har vært underfinansiert fra virkemiddelapparatets side – i "gapet" mellom den akademiske og industrielle innsikten. I forslag til statsbudsjett for 2019 foreslås nye 125 millioner kroner til Norsk Katapult og at innsatsen på klyngeprogrammene videreføres. Norsk Industri mener dette er viktige prioriteringer. Det raskt voksende tilfanget av ny teknologi, herunder også digitale teknologier, betyr at det fremover blir viktig å forsterke innsatsen mot ordninger som bidrar til raskere innfasing og spredning av ny teknologi. Den økte rammen på 300 millioner kroner i innovasjonslåneordningen i Innovasjon Norge er også god for stimuli av innovasjonsarbeidet i industrien.

I statsbudsjettet er det satt av 175 millioner kroner for videre arbeid med fullskala CO₂-fangst og -lagring i Norge. Dette ser ut til å være nok til å sikre fremdriften til fangstprosjektene både hos energigjenvinningsanlegget til Fortum, sementfabrikken til Norcem og transport- og lagringsprosjektet som ledes av Equinor, Shell og Total. Det er bra.

For å sikre en profesjonell og industriell gjennomføring av prosjektet, må det bevilges tilstrekkelig midler i statsbudsjettet for fasen etter forprosjektene. Norsk Industri er videre bekymret for at regjeringen ikke er tydeligere på at en investeringsbeslutning må skje i 2020. Dette er avgjørende for å sikre industriell gjennomføring, og det haster med å realisere CO₂-fangst i stor skala. En utsettelse til 2021 betyr at nøkkelpersonell forsvinner og øker risikoen for at det ikke blir noe prosjekt.

Norsk Industri ønsker økt bredde i eksportindustrien. Satsingen via Norwegian Energy Partners er viktig for leverandørindustri til både fornybar og fossil energi. Tilbudet av eksportfinansiering via GIEK og Eksportkreditt Norge er godt.

I programkategori 17.30 i NFD, Prop. 1 S står at regjeringen arbeider for et konkurransedyktig og relevant eksportfinansieringstilbud. Likevel nevnes ikke at norsk ferdigvareindustri mangler en finansieringsordning – en eksportutviklingsordning. Regjeringen ba Innovasjon Norge og DOGA starte et pilotprosjekt i 2018. Dette er igangsatt og ble møtt med stor interesse fra ferdigvareindustrien. Det vil danne basis for en bredere permanent ordning, lik den vi ser i Danmark og Sverige.

I regjeringens eksportstrategi ble ferdigvareindustrien gitt god og positiv omtale, og man varslet at man ville komme tilbake til tiltak. Norsk Industri savner oppfølging av dette, samt komiteens vedtak etter behandling av Industrimeldingen i juni 2017. Norsk Industri peker på at norsk næringsliv er i omstilling og Norge trenger flere ben å stå på. En eksportutviklingsordning skal bidra til økt verdiskaping og eksportinntekter, gjennom økt eksport, flere eksporterende foretak og økt attraksjonsgrad for investeringer og kompetanse i Norge. Den vil også tangere satsingen på Merkevarer Norge.

Norsk Industri foreslår at det etableres en permanent eksportutviklingsordning allerede nå, som treffer vareproduserende industri innen design og merkevare. Vi ber om 50 millioner kroner i 2019 til å etablere ordningen på basis av erfaringene fra piloten.